

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 112/2015

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β΄)**

Συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2015

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Νικόλαος Μουδάτσος, Θεόδωρος Ψυχογιός, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Δημήτριος Χανής, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου και Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Ιωάννα Λεμπέση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 33959/26-3-2015 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, πρώην Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, (Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών/Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού/Τμήμα Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τομέα Ανάπτυξης).

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: 1) Αν, κατόπιν της 4754/2014 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία ακυρώθηκε η διαπιστωτική πράξη της αυτοδίκαιης θέσης σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα της υπαλλήλου Δ.Μ., η Υπηρεσία οφείλει να ανακαλέσει τη διαπιστωτική πράξη αυτοδίκαιης απόλυσής της που εκδόθηκε στη συνέχεια και να την επαναφέρει στην ενεργό υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω υπάλληλος είχε δηλώσει στις 6-5-2014 ότι επιθυμεί μόνο την αποζημίωσή της για τις αποδοχές που δεν της καταβλήθηκαν λόγω ένταξής της στην προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, χωρίς να μεταβληθεί η πράξη που την απέλυσε με αποτέλεσμα να συνταξιοδοτηθεί.

2) Σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι η Υπηρεσία οφείλει να ανακαλέσει τη διαπιστωτική πράξη της αυτοδίκαιης απόλυσης της συγκεκριμένης υπαλλήλου και να την επαναφέρει στην Υπηρεσία, αν αυτή θα τεθεί σε αυτοδίκαιη αργία σύμφωνα με το εδάφιο γ' της εσωτερικής παραγράφου 1 της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Ζ3 της παραγράφου Ζ' του ν. 4093/2012, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του ερωτήματος, δεδομένου ότι έχει παραπεμφθεί για κακούργημα στο αρμόδιο ποινικό δικαστήριο και έχει καταδικασθεί ήδη σε πρώτο βαθμό με ποινή κάθειρξης έξι ετών και σε περίπτωση καταφατικής απάντησης από τότε.

Επί των ως άνω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Ιστορικό

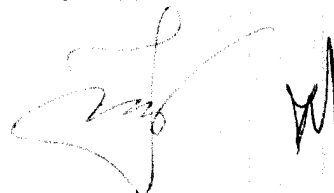
Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

Με την αρ. πρωτ. 54540/7329/13.12.2011 πράξη του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ήδη Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού) και την από 21-1-2012 ορθή επανάληψή της, διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη θέση σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα της Δ.Μ., μόνιμης υπαλλήλου του ίδιου Υπουργείου, από 27.11.2011, επειδή στις 31-12-2013 θα συμπλήρωνε τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας και θα είχε υπερβεί το πενήτηκοστό πέμπτο (55^ο) έτος της ηλικίας της. Η πράξη αυτή εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου 1γ και των παραγράφων 2 και 8 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 και της υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.26.14/756/οικ. 21872/4-11-2011 (ΦΕΚ 2619/τ.Β'/8-11-2011) κοινής υπουργικής απόφασης και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1257/τ. Γ'/30-12-2011.

Κατά των ανωτέρω πράξεων η ανωτέρω άσκησε την από 4.1.2012 αίτηση ακύρωσης.

Στις 27-9-2013 δημοσιεύτηκε η 3354/2013 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικράτειας επί της από 2-1-2012 αίτησης ακύρωσης που άσκησε η Α.Δ.Ε.Δ.Υ., με την οποία ακυρώθηκε η ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση, κατά το μέρος που αυτή περιείχε ρυθμίσεις για την αυτοδίκαιη απόλυση και την προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα υπαλλήλων, δυνάμει του άρθρου 33 παρ. 1 εδ. γ' και παρ. 2 του ν. 4024/2011, διότι έγινε δεκτό ότι αυτή στηρίζεται στις μη εφαρμοστέες διατάξεις του νόμου αυτού λόγω αντίθεσής τους προς το Σύνταγμα.

Κατόπιν της ανωτέρω απόφασης, η Υπηρεσία υπέβαλε στις 4-12-2013 το αρ. πρωτ. 54326/4.12.2013 ερώτημα προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και

Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σχετικά με τη συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή, και συγκεκριμένα αν η ανωτέρω υπάλληλος, που είχε τεθεί σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα και θα απολυόταν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4024/2011 στις 31-12-2013, θα απολυθεί ή οφείλει η Υπηρεσία να προβεί άμεσα στην ανάκληση της απόφασης προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας και ως εκ τούτου να παραμείνει η υπάλληλος στην Υπηρεσία.

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με το αρ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.26.20/965/οικ.2868/4.2.2014 έγγραφό του, απάντησε ότι: «...Επιπροσθέτως, αναφορικά με την περίπτωση της υπαλλήλου που αναφέρετε στο ερώτημά σας, η οποία εξακολουθεί να τελεί υπό καθεστώς προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας, έχουμε την άποψη ότι εφόσον η εν λόγω υπάλληλος δεν έχει αιτηθεί την επαναφορά της στην υπηρεσία και συμπληρώνει την 31^η-12-2013 τριάντα πέντε έτη πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας και τουλάχιστον το πεντηκοστό πέμπτο (55^ο) έτος της ηλικίας της, δύναται να αποχωρήσει λόγω αυτοδίκαιης απόλυσής της δυνάμει των διατάξεων της υποπαραγράφου 1γ του άρθρου 33 του ν. 4024/2011, των οποίων η ισχύς δεν θίγεται με την ανωτέρω απόφαση, καθώς με την 3354/2013 απόφαση του ΣΤΕ πραγματοποιήθηκε παρεμπιπτόν έλεγχος στις προαναφερόμενες διατάξεις και ως εκ τούτου ελέγχθηκε η συνταγματικότητα αυτών, χωρίς αυτό να οδηγεί και στην κατάργησή τους».

Κατόπιν της ανωτέρω απάντησης, εκδόθηκε στις 18-2-2014 η αρ. πρωτ. 7232/18.2.2014 διαπιστωτική πράξη αυτοδίκαιης απόλυσης της υπαλλήλου από 1.1.2014, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων.

Στις 31-3-2014 εκδόθηκε η αρ. πρωτ. 2/27432/0022/31.3.2014 εγκύκλιος της 22^{ης} Δ/σης του Γ.Λ.Κ. σχετικά με τις ενέργειες της Διοίκησης για την οικονομική αποκατάσταση των υπαλλήλων που τέθηκαν αυτοδικαίως σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα ή απολύθηκαν, κατ' εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, σε συμμόρφωση προς την αρ. 3354/2013 απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας. Σύμφωνα με τα οριζόμενα σε αυτή η ανωτέρω ζήτησε, με την αρ. πρωτ. 21196/6-5-2014 αίτησή της, όπως προβεί η Υπηρεσία στην αποζημίωσή της για τις αποδοχές που δεν της καταβλήθηκαν λόγω ένταξής της στην προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, χωρίς να μεταβληθεί η πράξη που την απέλυσε με αποτέλεσμα να συνταξιοδοτηθεί. Η Υπηρεσία αποδέχθηκε την αίτησή της αυτή και εξέδωσε στο όνομά της το υπ' αρ. 146238/2014 τακτικό ένταλμα ποσού 30.293,33 ευρώ, που εξοφλήθηκε στις 15/10/2014, για όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η ανωτέρω είχε ενταχθεί στο ως άνω καθεστώς.

Στις 4-2-2015 περιήλθε στην Υπηρεσία αντίγραφο της 4745/2014 απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικράτειας, η οποία ακυρώνει την υπ' αρ. 54540/7329/13.12.2011 πράξη του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, με την οποία διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη θέση σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα της ανωτέρω, καθώς και την από 24.1.2012 πράξη «ορθής επανάληψης» αυτής. Η συνεδρίαση του δικαστηρίου έγινε στις 26-10-2012, η διάσκεψη στις 18-1-2013 και η απόφαση δημοσιεύθηκε στις 29-12-2014.

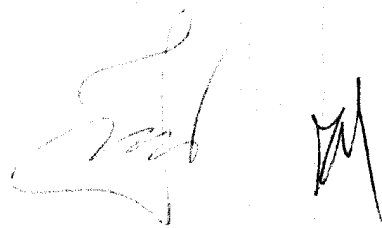
Η ανωτέρω υπάλληλος, αν δεν είχε τεθεί αυτοδικαίως σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 155 του ν. 3528/2007, θα απολυόταν αυτοδίκαια στις 31-12-2016, που θα συμπλήρωνε το 60^ο έτος της ηλικίας της και θα είχε υπερβεί τα 35 έτη πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας.

Σημειώνεται ότι με το αρ. 3674/2011 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, το οποίο επικυρώθηκε με το αρ. 2120/2012 βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών, η υπάλληλος παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων για τις αναφερόμενες σε αυτό αξιόποινες πράξεις. Στις 2-4-2014 η Εισαγγελία Εφετών Αθηνών με το αρ. πρωτ. 57713/13/2-4-2014 έγγραφό της γνωστοποίησε στην Υπηρεσία ότι η ανωτέρω υπόθεση εκδικάσθηκε στο Α' Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων Αθηνών στις 16-9-2013, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αρ. 4464/13 απόφαση, που την έκρινε ένοχη με ποινή κάθειρξης 6 ετών. Η ανωτέρω άσκησε έφεση, η συζήτηση της οποίας προσδιορίστηκε στο Πενταμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων στις 16-2-2015 οπότε και αναβλήθηκε επ' αόριστον.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

1. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το από 6-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 84/17-4-2001), ορίζεται ότι: *«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης».*

2. Στο άρθρο 1 του, εκδοθέντος σε εκτέλεση της προηγούμενης συνταγματικής διάταξης, ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις...» (Α' 274) ορίζεται ότι: *«Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να*

προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων».

3. Στη διάταξη του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989 (Α'8), με την οποία ρυθμίζονται οι συνέπειες των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων ορίζεται ότι: «1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη.....4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης, εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα, υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση».

4. Στη διάταξη του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α'226), με την οποία ρυθμίζεται το ζήτημα της προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας και της αυτοδίκαιης απόλυσης από την Υπηρεσία των διοικητικών υπαλλήλων ορίζεται ότι: «1. α.....γ. Πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου απολύονται αυτοδικαίως από την υπηρεσία τους με τη συμπλήρωση κατ' ελάχιστον τριακονταπενταετούς πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας και τουλάχιστον του πεντηκοστού πέμπτου (55^{ου}) έτους της ηλικίας τους, εφόσον η συμπλήρωση της ως άνω υπηρεσίας και του ως άνω ορίου ηλικίας χωρήσουν μέχρι την 31.12.2013.....2. Οι οργανικές θέσεις των πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι απολύονται αυτοδικαίως σύμφωνα με τις διατάξεις των υποπαραγράφων 1β και 1γ, καταργούνται αυτοδικαίως με την παρέλευση ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν στις θέσεις που καταργούνται κατά τα οριζόμενα στην υποπαραγράφο 1γ τίθενται σε διαθεσιμότητα λόγω επικείμενης συνταξιοδότησης (προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα) από την κατάργηση της θέσης μέχρι και τη συμπλήρωση της τριαντακοπενταετούς πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας και του πεντηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους όπως προβλέπεται στην υποπαραγράφο 1γ..... 10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζονται τα στοιχεία των διαπιστωτικών πράξεων που προβλέπεται να εκδίδονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο τρόπος διαπίστωσης των εξαιρέσεων της παραγράφου 7 και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου».

Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.2614/756/οικ. 21872/4.11.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών (Β'2619), στην οποία περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για το περιεχόμενο των διαπιστωτικών πράξεων και τη διαδικασία σχετικά με την αυτοδίκαιη απόλυση και τη θέση σε καθεστώς προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας, κατά τις ανωτέρω διατάξεις.

5. Στη διάταξη του άρθρου 155 του ν.3528/2007 (Α'26), με την οποία ρυθμίζεται το θέμα της απόλυσης λόγω ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας, ορίζεται ότι: «1.....2.Κατ' εξαίρεση ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας του και τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας. 3.....».

6. Στη διάταξη του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως ίσχυε μέχρι την ισχύ του ν.4325/2015 (Α' 47), οριζόταν ότι: «1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία: α)....β).....γ) ο υπάλληλος, ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.....».

Ήδη, με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.4325/2015 (Α' 47) ρυθμίστηκαν εκ νέου τα θέματα της αυτοδίκαιης θέσης σε αργία, ως εξής: «1. Οι διατάξεις του άρθρου πρώτου του Ν.4057/2012 (Α' 54), των περιπτώσεων 1-9 της υποπαραγράφου Ζ.3 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Α' 222), του άρθρου 14 του ν.4111/2013 (Α' 18), της παρ.6 του άρθρου 25 του ν.4203/2013 (Α' 235), των άρθρων 14,15 και 16 του Ν.4210/2013 (Α' 254), των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 29 του Ν. 4305/2014 (Α' 237) και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 69 του Ν.4310/2014 (Α' 258) καταργούνται.

2. Το άρθρο 103 του Ν.3528/2007 (Α' 26) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 103 Αυτοδίκαιη αργία 1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία: α) Ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση. β) Ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει

ασκηθεί προσφυγή. γ) Ο εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο, σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για οποιοδήποτε έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.....

8. Η αυτοδίκαιη αργία που προβλέπεται στις καταργούμενες με την παράγραφο 1 διατάξεις λήγει αυτοδικαίως μετά από δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων αυτοδίκαιης αργίας που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 103 του Ν.3528/2007 και του άρθρου 107 του Ν.3584/2007 πριν από την τροποποίησή τους από τις ανωτέρω καταργούμενες διατάξεις. Εντός της ανωτέρω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ο οικείος Υπουργός, ο Πρόεδρος Ανεξάρτητης Αρχής, το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή αν δεν υπάρχει ο Πρόεδρος του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και το αρμόδιο για το διορισμό όργανο στην περίπτωση των δημοτικών υπαλλήλων μπορεί να αποφασίσει με αιτιολογημένη απόφασή του την αναστολή άσκησης των καθηκόντων για όσους από τους υπαλλήλους αυτούς υφίσταται σχετικός επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, παραπέμποντάς τους με την ίδια απόφαση στο οικείο πειθαρχικό συμβούλιο για τη θέση τους ή μη σε δυνητική αργία με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 104 του Ν.3528/2007 ή με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 108 του Ν.3584/2007, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο αυτό.....».

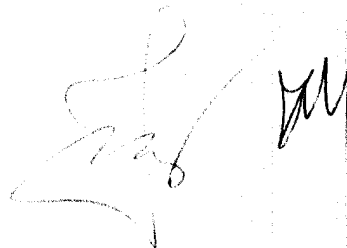
III. Ερμηνεία διατάξεων

1. Από τις διατάξεις των άρθρων 95 παρ. 5 του Συντάγματος και 50 παρ. 4 του π.δ/τος 18/1989 συνάγεται ότι η Διοίκηση, συμμορφούμενη με το περιεχόμενο ακυρωτικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικράτειας έχει υποχρέωση όχι μόνο να θεωρήσει ως ανίσχυρη και μη υφιστάμενη νομικώς τη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε, αλλά και με θετικές ενέργειες της να προχωρήσει στην αναμόρφωση της νομικής κατάστασης, που δημιουργήθηκε στο μεταξύ βάσει της παραπάνω πράξης, ανακαλώντας και τροποποιώντας τις σχετικές διοικητικές πράξεις ή εκδίδοντας νέες με αναδρομική ισχύ, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με σκοπό την αποκατάσταση των πραγμάτων στη θέση στην οποία θα ήσαν αν εξαρχής δεν είχε εκδοθεί η διοικητική πράξη που ακυρώθηκε και χωρίς δέσμευση από το χρόνο που διέδραμε στο μεταξύ (ΣτΕ 957/2010, 580/2009, 2522/2002, 441/2001, 395/2000 κ.ά., ΓνΝΣΚ 441/2010, 66/2010, 412/2007). Το ειδικότερο περιεχόμενο και η έκταση της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης προσδιορίζονται από το αντικείμενο της απαγγελλόμενης ακύρωσης, δηλαδή από τη φύση και το είδος της ακυρωθείσας πράξης, καθώς και από την κρίση ή τις κρίσεις πάνω στα ζητήματα που εξέτασε και

για τα οποία αποφάνθηκε το Δικαστήριο, στο αιτιολογικό της απόφασης, δημιουργώντας δεδικασμένο ως προς αυτά στη συγκεκριμένη περίπτωση (ΣΤΕ 1512/2009, 441/2001, 395/2000, 125/2000 κ.ά.). Περαιτέρω, γίνεται δεκτό (βλ. Δ. Θεοχαροπούλου, Αι συνέπειαι της ακυρώσεως διοικητικής πράξεως, 1980, σελ. 144) ότι η υποχρέωση της Διοίκησης προς ανάκληση των «πράξεων-συνέπεια» της ακυρωθείσας ατομικής δεν είναι απόλυτη αλλά εξαρτάται από τις εκάστοτε περιπτώσεις. Ειδικότερα, οι εν λόγω πράξεις είναι δυνατόν να εξακολουθούν να ισχύουν νομίμως, ως μη ακυρωθείσες δικαστικώς, ούτε ανακληθείσες από τη Διοίκηση, αν η Διοίκηση επέλυσε κατ' άλλο τρόπο την υποχρέωση συμμόρφωσής της προς την ακυρωτική απόφαση. Ακολουθώς, αν οι «πράξεις-συνέπεια» της ακυρωθείσας ατομικής δεν προσβληθούν εντός της νόμιμης προθεσμίας προς ακύρωση, τούτο δεν σημαίνει ότι ισχυροποιούνται μετά την παρέλευση της προθεσμίας, αλλά ούτε πάλι ότι πίπτουν οπωσδήποτε αυτομάτως, αλλά στη Διοίκηση εναπόκειται να ανακαλέσει κάθε πράξη που συνδέεται στενά με την ακυρωθείσα, προκειμένου να υπάρξει πλήρης συμμόρφωση προς την ακυρωτική απόφαση.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 προβλεπόταν αυτοδίκαιη απόλυση πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού έως την 31.12.2013 συμπλήρωναν τις οριζόμενες στις διατάξεις αυτές ειδικές προϋποθέσεις ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας, χωρίς να θίγονται περαιτέρω οι υφιστάμενες πάγιες και γενικές σχετικές διατάξεις (άρθρο 155 του ν.3528/2007). Η απόλυση αυτή επήλθε με την έναρξη ισχύος του νόμου για τους υπαλλήλους που είχαν ήδη κατά το χρόνο αυτό τις οριζόμενες ειδικές χρονικές προϋποθέσεις και για τους λοιπούς μετά τη θέση τους σε καθεστώς προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 10 του άρθρου 33 του ως άνω νόμου, εκδόθηκε η προαναφερόμενη κοινή υπουργική απόφαση, η οποία εξειδικεύει τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω ρυθμίσεων.

Περαιτέρω, κατόπιν αίτησης ακύρωσης της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. κατά της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3354/2013 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία αυτή ακυρώθηκε κατά το μέρος που περιέχει ρυθμίσεις για την αυτοδίκαιη απόλυση και την προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα υπαλλήλων δυνάμει των προαναφερομένων διατάξεων, με την αιτιολογία ότι στηρίζεται σε μη εφαρμοστέες διατάξεις του ως άνω νόμου λόγω αντίθεσής τους προς το Σύνταγμα.

Προς συμμόρφωση στην ανωτέρω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (22^η Δ/νση) εξέδωσε την με αριθμ. πρωτ. 2/27432/0022/31.3.2014 εγκύκλιο, με την οποία παρείχε τη δυνατότητα στους υπαλλήλους που ενέπιπταν στις ανωτέρω ρυθμίσεις, είτε να επανέλθουν στην Υπηρεσία, εφόσον υπολειπόταν χρόνος υπηρεσίας μέχρι την υποχρεωτική απόλυσή τους λόγω ορίου ηλικίας, είτε να επανέλθουν πλασματικά μέχρι την ημερομηνία απόλυσής τους λόγω ορίου ηλικίας, με την καταβολή συγχρόνως της διαφοράς των αποδοχών ενέργειας και αποδοχών προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας, τριμήνων και σύνταξης, είτε, τέλος, να αποζημιωθούν για τις αποδοχές που δεν τους καταβλήθηκαν λόγω ένταξής τους στην προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, χωρίς να μεταβληθεί η πράξη που τους απέλυσε με αποτέλεσμα να συνταξιοδοτηθούν.

3. Τέλος, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Υ.Κ., όπως ίσχυε μέχρι τη δημοσίευση του ν.4325/2015, οριζόνταν, μεταξύ των άλλων, οι περιπτώσεις για τις οποίες ετίθετο ο υπάλληλος σε αυτοδίκαιη αργία, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και η περίπτωση που ο υπάλληλος είχε παραπεμφθεί αμετακλήτως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για κακούργημα. Ήδη, με το άρθρο 3 του προαναφερόμενου νόμου (4325/2015), αφενός μεν καταργήθηκαν όλες οι τροποποιήσεις που είχαν επέλθει στο άρθρο αυτό μετά το έτος 2007 (χρόνος θέσπισης του τελευταίου Υ.Κ.) και αφετέρου αντικαταστάθηκε αυτό, ρυθμίζοντας εκ νέου όλα τα θέματα της αυτοδικαίας και της δυνητικής θέσης σε αργία. Ειδικότερα, με τις νέες ρυθμίσεις ο υπάλληλος δεν τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία στην περίπτωση που έχει παραπεμφθεί αμετακλήτως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για κακούργημα, στην περίπτωση δε που είχε ήδη τεθεί για το λόγο αυτό, η εν λόγω αργία λήγει αυτοδικαίως δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού (11.5.2015), με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 8 του ανωτέρω άρθρου και νόμου (άρθρο 3 παρ. 8 του ν. 4325/2015).

IV. Εν προκειμένω, η υπάλληλος Δ.Μ., η οποία, όπως προεκτέθηκε, είχε τεθεί σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα και στη συνέχεια απολύθηκε αυτοδικαίως, ζήτησε με σχετική αίτησή της, στο πλαίσιο της προαναφερόμενης εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όπως η Υπηρεσία προβεί στην αποζημίωσή της για τις αποδοχές που δεν της καταβλήθηκαν για την ως άνω αιτία, ενώ, συγχρόνως, διατύπωσε ρητό αίτημα να μη μεταβληθεί η πράξη που την απέλυσε, με αποτέλεσμα να συνταξιοδοτηθεί. Κατόπιν αυτού, η Διοίκηση αποδέχθηκε το αίτημα της υπαλλήλου και της κατέβαλε ως αποζημίωση τη σχετική διαφορά αποδοχών, χωρίς να την επαναφέρει στην υπηρεσία.

Εκ των ως άνω προκύπτει ότι ήδη, πριν την έκδοση της 4745/2014 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία ακυρώθηκε η ατομική πράξη με την οποία διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη θέση της υπαλλήλου σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, ως μη έχουσα νόμιμο έρεισμα (λόγω ακύρωσης της ως άνω κανονιστικής κοινής υπουργικής απόφασης), η Διοίκηση είχε αποκαταστήσει τη συγκεκριμένη υπάλληλο στο πλαίσιο συμμόρφωσης προς την προηγηθείσα 3354/2013 απόφαση του ΣΤΕ, με βάση και τη ρητή βούλησή της, όπως αυτή είχε εκφραστεί με την ανωτέρω αίτησή της. Εξάλλου, με την υπ' αριθ. 4745/2014 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν ακυρώθηκε η πράξη απόλυσης της Δ.Μ., οπότε από την εν λόγω απόφαση δεν γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης προς ανάκληση της αυτοδίκαιης απόλυσης της συγκεκριμένης υπαλλήλου και επαναφορά της στην Υπηρεσία και μάλιστα παρά την εκφρασθείσα ρητώς αντίθετη βούλησή της, η οποία διαμορφώθηκε σύμφωνα με όσα η ίδια η Διοίκηση είχε υποδείξει, με την ως άνω εγκύκλιό της, στους υπαλλήλους που εθίγησαν από την ακυρωθείσα με την 3354/2013 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κοινή υπουργική απόφαση.

V. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η Διοίκηση δεν οφείλει, μετά την έκδοση της 4745/2014 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, να ανακαλέσει τη διαπιστωτική πράξη της αυτοδίκαιης απόλυσης της Δ.Μ. και να την επαναφέρει στην Υπηρεσία. Ως προς το δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση, ενόψει της ως άνω απάντησης επί του πρώτου ερωτήματος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 4-6-2015
Ο Πρόεδρος

Αλέξανδρος Καραγιάννης
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ιωάννα Λεμπέση
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ